

2019

Årsaker til sen barnehagestart i Linderud og Veitvet delbydeler

Foto: Scandinav

Credit: Oslo kommune

Utviklingsavdelingen i bydel Bjerke

Oslo kommune

15.02.2019

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Metode og datainnhenting	2
Statistisk grunnlag for undersøkelsen	3
Teori og hypoteser	6
Hypotesene etter drøfting i bydelens tjenester	6
Geografi, logistikk og mangel på plasser i nærmiljøet	7
Økonomi	7
Kultur og språk	7
Kunnskap og informasjon	7
Årsaksfunn fra 4 barnehager på Linderud og Veitvet/Bredtvet	7
For få plasser i nærheten av bosted (geografi)	7
Logistikk	7
Økonomi	7
Barnets alder	7
Kultur og språk	8
Årsaksfunn fra Bjerke familiesenter	8
Sammendrag av funn fra intervju med 9 foreldre	8
Geografi og mangel på plass i nærområdet	9
Kultur , språk og alder	9
Informasjon om barnehage tilbudet og om gratis kjernetid	9
Anbefalinger til tiltak for at flere skal starte i barnehage	9
Økt veiledning og informasjon	10
Hyppigere intern kommunikasjon mellom helsestasjon og barnehagekontor	10
Systematisk oppfølging av de familier med barn over 2 år uten oppført plass	10
Flere barnehager i området	10
Grupperettete tiltak	10
Opplæringstilbud og sosiale møteplasser for foreldre	10
Sterkere innsats for sosial utjevning	10
Sammendrag	11
Vedlegg	11

Innledning

Det siste tiåret har barnehagedekningen i Bydel Bjerke steget fra 74,5 % i 2007 til 82,9 % i 2018 for barn mellom 1-5 år. Blant minoritetsnorske steg andelen med barnehageplass først i større grad, fra litt over 62 % til 74,9 % i 2016, for deretter å gå noe ned til 70 % i 2017.¹ Til tross for økningen på bydelsnivå er det imidlertid avdekket at andelen barn som har plass i barnehage, er betydelig lavere i delbydelene Veitvet og Linderud generelt og i noen grunnkretser spesielt.

Bydelen har behov for innsikt i hva som kan være årsakene til den lave dekningsgraden i noen områder. Utviklingsavdelingen har derfor gjennomført en begrenset kvalitativ undersøkelse på oppdrag fra Oppvekst- og kulturavdelingen i bydel Bjerke. Oppdraget er å identifisere årsaker og gi forslag til tiltak basert på relevante aktørers erfaringer. En undersøkelse vil dermed sikre at tiltak treffer riktig og at eventuelle tilpasninger og justeringer av tiltak legges inn i tidlig fase i planleggingen.

Dette spørsmålet skal belyses i undersøkelsen: Hvorfor benytter ikke foreldre i delbydel Linderud og Veitvet barnehage tilbudet i like stor grad som resten av bydelen?

Det er utarbeidet hypoteser om hva som er årsaker for den relativt lave dekningen på grunnlag av forskning på området og innspill fra ansatte fra relevante tjenestesteder. Hypotesene er testet gjennom kvalitative intervjuer av ansatte og foreldre, og tilbakemeldinger fra barnehager og helsestasjonen i bydelen. Resultatene har ført frem til 7 anbefalinger til tiltak for å øke deltakelsen i områdene Veitvet og Linderud.

Metode og datainnhenting

Bakgrunnsmateriale og datakilder benyttet i undersøkelsen:

- Statistikk og analyse fra rapporten "Oslohelsa: Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorene" fra 2016.²
- Statistikk om barnehagedekning på grunnkrets og delbydelsnivå for 2017 og 2018 fra Oslo kommunes tjeneste "Statistikbanken.no" og bestilling fra Byrådsavdeling for Oppvekst og kunnskap, samt direkte fra ssb.no.
- Rapport «Evalueringsordningene for barnehager» fra Institutt for samfunnsforskning, 2018.³
- Kvalitative samtaler og intervjuer med ledelsen i barnehageavdelingen, Åpen barnehage og helsestasjonen på Veitvet.
- Innsendte refleksjonsnotater fra 4 barnehager.
- Intervjuer med foreldre til barn i målgruppen.

Statistikk på grunnkretsnivå fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap⁴ ga grunnlaget for bestillingen av denne undersøkelsen. Materialet ble sammenstilt med statistikk fra Statistikbanken og rapporten Oslohelsa fra 2016.

¹ Kilde: SSB: <https://www.ssb.no/statbank/table/12517/tableViewLayout1/> 2017

² Kilde: Oslohelsa: Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorene, helseetaten, Oslo kommune, 2016

³ Kilde: Evalueringsordningene for barnehagen. Institutt for samfunnsforskning, 2018
<http://hdl.handle.net/11250/2498241>

Funn fra rapporten «Evaluering av moderasjonsordningene for barnehager»⁵ ga grunnlag for utarbeiding av hypoteser som deretter ble drøftet i møte med ledelsen i barnehageavdelingen.

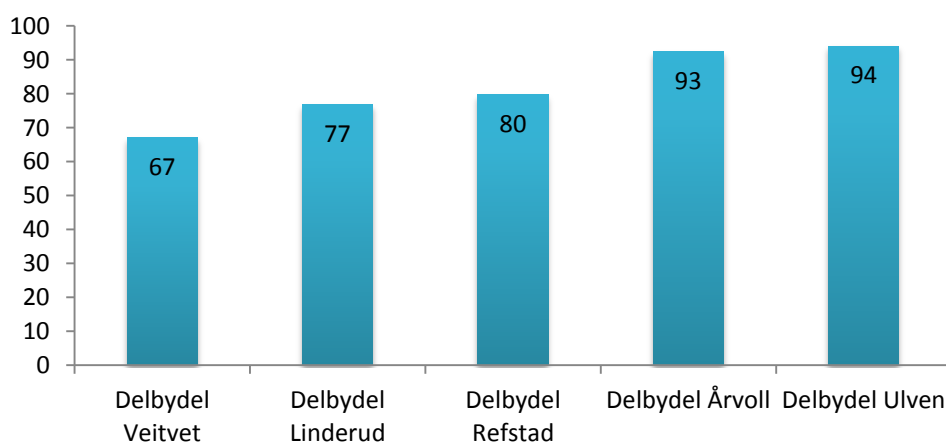
Seks barnehager i Veitvet- og Linderudområdet, samt Bjerke familiesenter med helsestasjon 0-5 år og Åpen barnehage fikk tilsendt spørsmål og et sett av hypoteser til drøfting på personalmøter. De ble spurt om å skille mellom hva de hadde erfart, og visste, og hva de trodde. 4 av barnehagene sendte inn refleksjonsnotat og drøftinger.

Helsesykepleierne på Bjerke familiesenter deltok i et gruppeintervju om årsaker til sen barnehagestart og de ble bedt om å gi innspill til tiltak for å øke barnehagedeltakelsen. Det ble også gjennomført intervjusamtaler med ansatte på Åpen barnehage om hypotesene. Intervjuguide ligger som vedlegg.

Barnehagene og Bjerke familiesenter ble oppfordret til å bistå med rekruttering av foreldre som enten hadde begynt sent i barnehage med sitt barn, eller som ennå ikke hadde begynt. Informantene ble rekruttert gjennom Åpne barnehage og ved bydelens lokalkontor på Linderud senter på grunn av lav respons andre steder.

Statistisk grunnlag for undersøkelsen

Barnehagedekning betyr andel barn med bostedsadresse i områdene som er oppført med plass uavhengig av hvor i Oslo de har plass. Delbydelene Veitvet og Linderud hadde relativt lav barnehagedekning i 2017 sammenlignet med de resterende delbydelene i Bjerke og Oslo-snittet. Andel barn som hadde barnehageplass var 67,2 % delbydel Veitvet og i delbydel Linderud hadde 76,8 % av barna mellom 1-5 år plass i 2017. Til sammenlikning var dekningsprosenten for Årvoll, Ulven og Refstad delbydeler på henholdsvis 93, 94 og 80 % for barna fra 1-5 år. (se blå tabell).

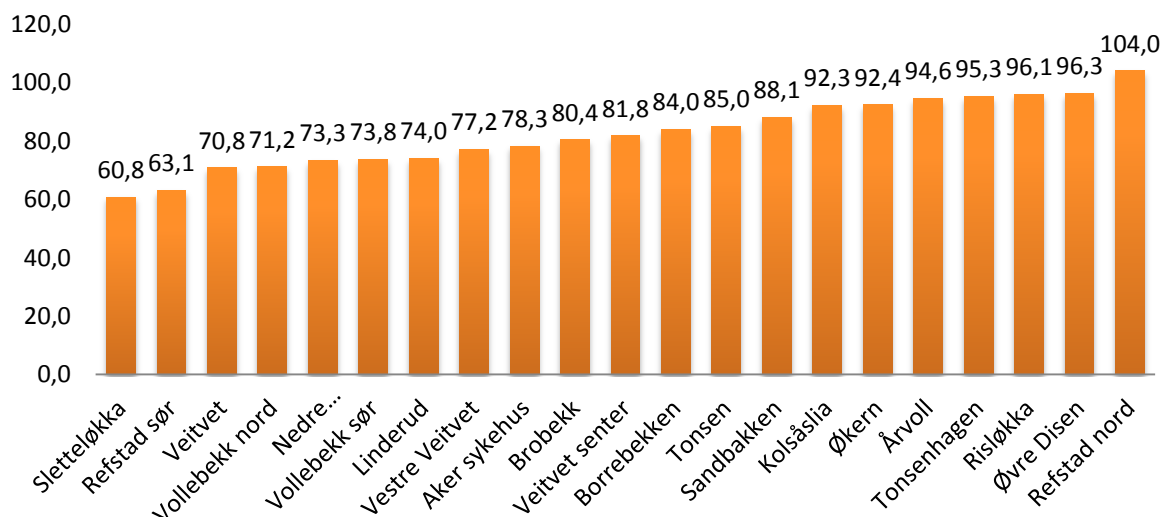

Figur 1 Dekning på delbydel 2017, Byrådsdeling for oppvekst og kunnskap

⁴ Se bestilte dataark i vedlegg

⁵ Kilde: Evaluering av moderasjonsordningene for barnehagen. Institutt for samfunnsforskning, 2018
<http://hdl.handle.net/11250/2498241>

Særlig noen grunnkretser skiller seg ut med spesielt lav dekning. I grunnkrets Veitvet, som ligger mellom Veitvetsenteret og riksvei 4 og i grunnkrets Sletteløkka, var det bare henholdsvis 51 % og 61 % av barn mellom 1-5 år som hadde barnehageplass i 2017. Oppdaterte tall (2018) fra Byrådsavdeling for oppvekst og utdanning viser imidlertid at andelen i Veitvet grunnkrets har økt til 70,8 % for barna mellom 1-5 år. Sletteløkka har holdt samme nivå på 60,8 % også i 2018.

Figur 2 Andel med plass 1-5 år grunnkretser 2018, Byrådsavdeling for Oppvekst og kunnskap 2019

I Sletteløkka grunnkrets bor det omtrent 263 barn mellom 0-5 år, mens i andre grunnkretser, som Veitvet og Nedre Linderud, bor det omkring 100 barn i samme alder. Dermed vil det lave dekningsstallet for Sletteløkka bety at det er et relativt stort antall barn uten plass. Imidlertid er det primært i aldersgruppen 1-2 år hvor dekningsgraden er spesielt lav. (se tabell s.5)
2018-tallene viser at dekningsgraden i delbydel Linderud fortsatt ligger på 76,8 %, mens den har økt i delbydel Veitvet til 70,6 %. (se tabell neste side)

Dersom man sammenlikner dekningsgraden mellom bydeler er det viktig å bemerke at graden påvirkes av at endel barn som bor i en bydel benytter plasser i andre bydeler. Bydel Bjerke kjøper barnehageplasser i bydel Grorud og Nordre Aker, i tillegg har noen sentrumsnære bydeler større bedriftsbarnehager som benyttes av bydelens barn. Statistikken slår derfor ut slik at det blir overdekning i noen bydeler, og underdekning i andre.⁶ Groruddalsbydelene har noe lavere dekning enn det som faktisk er reelt.

Det blir ansett som spesielt viktig å få barn i barnehage i god tid før skolestart. For å vite hvor store andeler som ikke har plass i ulike aldersgrupper er dekningsstallene inndelt etter barn i alder 1-2 år og 3-5 år. Data på grunnkrets nivå viser også om det er en opphopning i enkelte geografiske områder av andel eldre barn som ikke er oppført med plass. Tallene viser at det er en relativ høy dekning i de fleste grunnkretsene for barn 3-5 år, men desto lavere i noen grunnkretser for barn 1-2 år. Det er

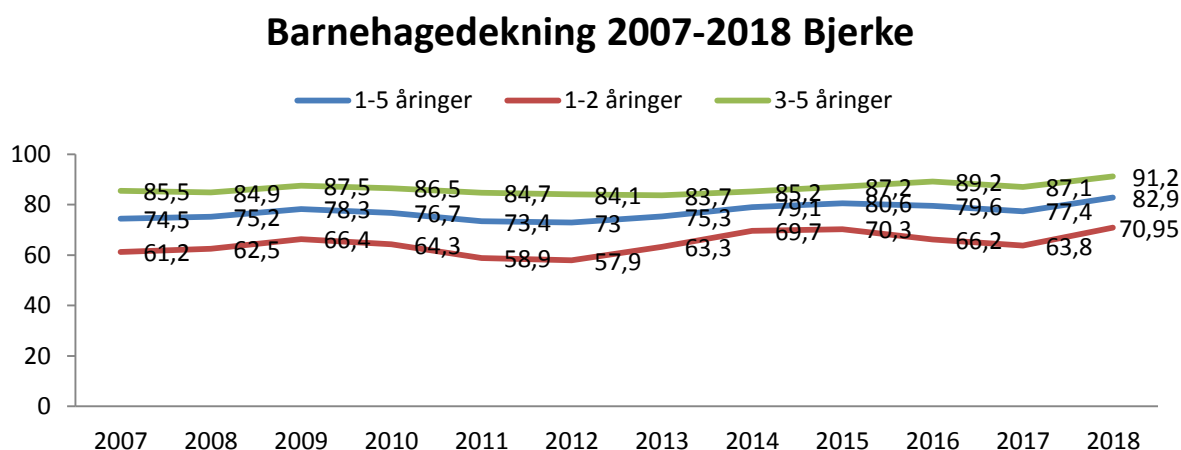
⁶ Oslohelsa 2016, Helseetaten, Oslo kommune Helseetaten

spesielt i grunnkretsene Sletteløkka, Nedre Linderud, Linderud og Veitvet som har betydelig lavere andel barn med plass for barn 1-2 år (se tabell).

		Dekningsgrad 1-2 år	Dekningsgrad 3-5 år	Dekningsgrad 1-5 år
Delbydel	Veitvet	48,8	85,2	70,6
	Veitvet	47,5	89,8	70,8
	Sletteløkka	34,9	76,9	60,8
	Vestre Veitvet	59,0	90,6	77,2
	Veitvet senter	64,7	92,6	81,8
Delbydel	Linderud	59,7	88,7	76,8
	Borrebekken	74,6	90,5	84,0
	Linderud	46,4	89,8	74,0
	Nedre Linderud	35,7	90,3	73,3
	Vollebekk sør	61,0	86,0	73,8
	Vollebekk nord	59,4	82,4	71,2
Delbydel	Årvoll	87,1	97,7	93,1
	Øvre Disen	91,7	100,0	96,3
	Tonsen	76,1	91,8	85,0
	Tonsenhagen	86,0	102,9	95,3
	Årvoll	91,6	96,8	94,6
	Kolsåslia	83,3	100,0	92,3
	Sandbakken	72,0	97,6	88,1
Delbydel	Refstad	71,6	86,3	79,9
	Brobekk	63,2	90,6	80,4
	Refstad sør	45,1	84,4	63,1
	Refstad nord	117,2	92,5	104,0
	Aker sykehus	69,8	82,1	78,3
Delbydel	Ulven	87,6	98,2	94,1
	Økern	82,0	97,9	92,4
	Risløkka	92,7	98,6	96,1

Teori og hypoteser

Ser man på utviklingen det siste tiåret, har det vært en økning i barnehagedeltakelse i Groruddalen, spesielt blant minoritetsspråklige barn, fra ca 62 % til 75 % dekning fra 2011 til 2015⁷. Deretter har Bjerke hatt en liten nedgang i 2017 til 70 %⁸. Det er dokumentert at minoritetsnorske barn starter litt senere i barnehagen enn majoritetsnorske barn. Dekningen i totalbefolkningen i Bjerke fikk en sterk økning i 2005 og deretter har deltakelsen økt jevnlig med noen små svingninger (se tabell).

Figur 3 Statistikkbanken Oslo kommune, 2019

I rapporten «Evalueringsordningene for barnehager» fra Institutt for samfunnsforskning, 2018, viser funn fra flere undersøkelser årsaker til hvorfor foreldre ikke benytter seg av barnehage tilbudet. En oppsummering av årsaker er:

- pragmatiske tilpasninger (venter på ny barnehageplass etter flytting eller plass i en foretrukket barnehage feks på grunn av geografi, avstand)
- økonomiske barrierer, dette gjelder særlig minoritetsnorske.
- et verdibasert ønske om å ikke bruke barnehage for de yngste barna
- bekymring for morsmålsopplæring
- sammensatte kommunikasjonsbarrierer (familier med relativ isolasjon og begrensede sosiale nettverk. Barnehagen blir forbundet med et offentlig kontrollregime som de er fremmed for og frykter)

Disse årsaksforklaringene har vært utgangspunktet for hypotesene til undersøkelsen og de sammenfaller i stor grad med årsaksbeskrivelsene som de ulike tjenestestedene i Bjerke også har identifisert.

Hypotesene etter drøfting i bydelens tjenester

En samlet oppsummering av hypoteser som forklarer årsaksforholdet til sen barnehagestart kan deles inn i fem kategorier.

⁷ Oslorender 2015, Byrådsavdeling for finans, Oslo kommune

⁸ SSB.no 12517: Utvalgte nøkkeltall for barnehager, bydel, etter region, statistikkvariabel og år

Geografi, logistikk og mangel på plasser i nærmiljøet

Mangel på plasser i nær avstand til bolig. Ved lang, eller kronglete reisevei til tildelt barnehage, er det foretrukket å vente til man får plass nærmere bolig. Beliggenheten til barnehagen har mye å si, i tillegg til topografi og klima.

Økonomi

Barnehageplassen koster for mye og det er dyrt med utstyr barnehagen krever. I tillegg er det en del av hypotesen at foreldre mangler kunnskap om muligheten til redusert pris.

Kultur og språk

Mange foreldre ønsker at barnet skal lære morsmålet først, og venter noen år med barnehagestart. Foreldrene har utfordringer med å orientere seg i systemet på grunn av blant annet språkutfordringer. Foreldrene har en annen kultur og er mer vant til å være hjemme med barnet lenger.

Kunnskap og informasjon

Foreldrene mangler kunnskap om hva barnehage er, og om barnehagens betydning for barnets utvikling både sosialt, språklig og fysisk. Foreldrene får ikke nok informasjon om moderasjonsordningene.

Årsaksfunn fra 4 barnehager på Linderud og Veitvet/Bredtvet

Ansatte i barnehagene fikk tilsendt en guide til intern drøfting og de ble spurt om å skille mellom hva de vet eller har fått fortalt direkte fra foreldre og hva de tror. Barnehagene har erfart at årsaker til sen barnehagestart ofte er:

For få plasser i nærheten av bosted (geografi)

Denne årsaken til sen barnehagestart er noe de ansatte hører mange ganger, og er en naturlig forklaring på sen oppstart, spesielt i kombinasjon med at foreldre uansett er hjemme.

Logistikk

Foreldre med små barn og babyer kan oppleve at det tungvint å levere i barnehage, for så å gå hjem igjen med de aller minste. Hvis man har søkt om barnehageplass, men fått plass langt unna, blir denne utfordringen forsterket, også i kombinasjon med de andre årsaker. Dette er en årsak til at man foretrekker å vente med barnehagestart.

Økonomi

Mange mødre er hjemmeværende i de gjeldende delbydelene, derfor er kostnaden for barnehage høy. Dette gjelder spesielt om man ikke har informasjon om moderasjonsordningene. Det ble påpekt at flere foreldre tror at barnehagen er dyrere enn den er, men at det kreves endel ekstra utstyr som yttertøy, sko og ekstra skift for å delta på lik linje med andre i barnehagehverdagen. Bussbilletter og bomstasjoner er også kostander som kommer i tillegg. Kontantstøtten har også økt i perioden, som gjør det mer mulig å bli hjemme.

Barnets alder

Flere foreldre ønsker at barna skal være over tre år når de starter i barnehage. De mener det er for tidlig at barnet starter i 1-2 årsalderen. Denne faktoren kan også ha sammenheng med ønske om å lære morsmål, økonomi og kultur.

Kultur og språk

Det er ulikt syn på hva en barnehage skal være, og barnehagene i Skandinavia er basert på lek og læring – med lek først, påpeker en av barnehagene. En av informantene beskrev at mange foreldre med innvandrerbakgrunn er av den oppfatning at «læring er læring» og at lek i barnehagen ikke ses på som viktig nok grunn til at barna skal gå i barnehage. Ulike kulturer har ulikt syn på omsorg av barn. Informantene hevder at ikke alle nødvendigvis er enige i den norske modellen som legger vekt på selvstendighet og mestring fra tidlig alder er den beste omsorgen. For eksempel er det uvant å la små barn være ute i kulde og regn og noen foreldre tror barnet blir syke av dette, spesielt på vinteren. Dette kan også handle om mangel på informasjon og kunnskap om den norske modellen og de pedagogiske metodene og grunnverdiene i den norske barnehagen.

Noen flerkulturelle familier er skeptiske til barnehageplass da de er redde for at barnet skal bli «for norsk» og de ønsker at barnet skal lære morsmålet først. Ansatte har også erfart at noen flerkulturelle familier opplever å «bli styrt» litt av familiemedlemmer i hjemlandet – hvor man forventer at mor skal vær hjemme og passe barna

En siste erfaring barnehageansatte har er at barnet ikke befinner seg i Norge.

Årsaksfunn fra Bjerke familiesenter

Erfaringene fra ansatte på helsestasjonen for barn mellom 0-5 år, om årsaker til sen barnehagestart, samsvarer i stor grad med erfaringene fra barnehageansatte og utgangshypotesene. Årsaker de nevner er avstand fra bolig til barnehage, at mor har flere små barn, ønsket om å ha små barn hjemme hos mor og andre verdibaserte holdninger. De påpekte at det spesielt var noen familier fra spesifikke land som ikke fulgte opp oppfordringen om å søke plass.

Helsesykepleierne vet at i tilfeller der mor uansett er hjemme med mindre søsken, blir mange barn i barnehagealder også hjemme. De erfarer at noen foreldre sier de ikke får plass, men at det senere viser seg at de har fått plass, bare ikke i barnehagen de ønsker. De utdyper dette med at flere får plass i bydel Grorud på grunn av barnehagemangel i Bydel Bjerke. Foreldre forklarer til de ansatte at det blir for langt og tungvint å reise. De opplever også at noen foreldre er redde for sosial kontroll fra det offentlige systemet og spesielt barnevernet.

Informantene fra helsestasjonen 0-5 år på Bjerke familiesenter påpeker at de har fokus på å informere foreldre om barnehage, men de har liten eller ingen tid til å følge dette opp eller hjelpe foreldre med å søke.

Informanter fra Åpen barnehage påpeker at foreldre vet ofte best hva som er bra for deres barn og at man må sette seg inn i andres situasjon. For de som er nyankomne i Norge så kan det ta tid å sette seg inn i systemene på grunn av språkvansker. Åpen barnehage bistår foreldre med råd og veiledning.

Sammendrag av funn fra intervju med 9 foreldre

Det var utfordrende å finne informanter til denne delen av undersøkelsen, og det er derfor et begrenset utvalg. Da dette er en kvalitativ studie er det likevel viktige tilbakemeldinger fra familiene, både årsakene til sen start og spesielt forslagene til tiltak. Vi snakket totalt med 10 personer hvorav 8 av de var foreldre, mens en jobbet i barnehage og en annen var en ung mann uten barn.

Hovedårsakene til sen barnehagestart fra intervjuene kan oppsummeres å handle om 1)geografi og mangel på plass i nærheten, 2)Kultur og språk, 3) Barnets alder og 4)Mangel på informasjon. Flere har hatt et ønske om at barnet skal lære morsmål først, samt at det generelt er for tidlig å sende barna til barnehage før 2-3 årsalderen. Økonomi kom derimot ikke frem som en hovedforklaring på sen oppstart, men flere var hjemmeværende og hadde ikke fått informasjon om muligheten for redusert pris.

Geografi og mangel på plass i nærområdet

Intervjuene bekreftet hypotesen om at geografisk beliggenhet og plass i nærområdet er en viktig faktor for å starte i barnehage. Flere foreldre hadde erfaringer med plass langt unna bosted, noe som hadde skapt stor frustrasjon. Noen hadde også takket nei på grunn av avstanden til barnehagen. Å se på familiens situasjon, både adresse og arbeidstilknytning ble sagt var viktig for å prioritere de som bor i nærområdet og som virkelig trenger plass for å kunne stå i jobb.

Kultur , språk og alder

I over halvparten av intervjuene kom det opp at de ønsket at barna skulle lære morsmålet sitt først og at det generelt var for tidlig å begynne før barnet hadde fylt 3 år. Dette kan forklare de lave dekningsallene for barnehagedeltakelsen for 1-2 åringer i de omtalte delbydelene. Noen informanter påpekte at det tok tid før foreldre ble kjent med det norske systemet, kulturen og verdiene og at de ønsket å forstå dette før de hadde tillit til «å gi fra seg barna». En ung mann som selv ikke hadde barn mente at flere var bekymret for at barnet skulle bli for norsk i barnehage og ikke lære kultur og språk fra opprinnelseslandet. En mor sa også at hun synes barnet burde lære litt norsk før det begynte i barnehage, slik at det kunne gjøre seg forstått av de ansatte og andre barn. Dette kan være en indikasjon på at de ikke kjenner godt nok til barnehagetilbudet for de minste barna som ikke ennå snakker. Det ble også sagt at når mor selv er hjemmeværende er det mer sannsynlig at barnet blir hjemme lengre.

Informasjon om barnehagetilbudet og om gratis kjernetid

Økonomi ble ikke nevnt som en hovedgrunn i seg selv, men halvparten av de spurte visste ikke om mulighetene for redusert pris da de skulle søke om plass til sine barn. De fleste hadde fint klart å søke på internett selv.

Generell informasjon om barnehagetilbudet i bydelen var det få som hadde fått, men de hadde selv oppsøkt informasjon på nett da de skulle søke om plass. Det ble påpekt at flere mangler informasjon om hva som skjer dersom man takker nei til en barnehageplass.

Noen informanter mente at barnehage er viktig fordi barna får utviklet seg, både selvutvikling og språkutvikling. Foreldrene som benytter Åpen barnehage var positive til dette tilbudet fordi foreldrene får kontakt med andre foreldre og barnet får utfolde seg.

Anbefalinger til tiltak for at flere skal starte i barnehage

Tiltakene som ble foreslått fra ansatte i de ulike tjenestene samt foreldrene i undersøkelsen kan oppsummeres innenfor syv sekkeposter: 1) Økt veiledning og informasjon 2) Hyppigere intern kommunikasjon mellom helsestasjon og barnehagekontoret 3) Systematisk oppfølging av de familiene som har barn over tre år uten oppført barnehageplass. 4) Opprette flere barnehager,

spesielt med lokalisering i områdene øvre og nedre Veitvet, 5) Grupperettede tiltak 6) Gi opplæringstilbud til foreldre i barnehagetiden 7) Flere tiltak for sosial utjevning.

Økt veiledning og informasjon

Helsesykepleierne på Bjerke familiesenter ønsker at noen med kapasitet kan gi foreldre råd og veiledning om barnehage på helsestasjonen. De foreslår at det lages en enkel brosjyre om barnehage på flere språk, som kan distribueres til besøkende på helsestasjonen. Brosjyren kan inneholde info om barnehagenes pedagogiske arbeid for barns utvikling i tillegg til å informere om moderasjon og søkeveiledning. De ønsker at man ser på muligheten til å bruke det nye Lokalkontoret på Linderud kjøpesenter for å gi veiledning til foreldre. De foreslår også at foreldre med små barn får opplæring om det norske systemet for å gi trygghet omkring barnehage tilbudet.

Hyppigere intern kommunikasjon mellom helsestasjon og barnehagekontor

Det ønskes tettere samarbeid mellom helsesykepleierne og barnehagekontoret slik at helsestasjonen får oppdatert informasjon om søknadsprosess og mulighetene for redusert betaling. Jevnlige besøk av barnehagens opptakskontor foreslås.

Systematisk oppfølging av de familier med barn over 2 år uten oppført plass

Det er ønske om at det opprettes et system for å fange opp barn mellom 3-5 år som ikke står oppført med barnehageplass og at systemet inkluderer oppfølging av disse med for eksempel hjemmebesøk. Man kan i større grad spre kunnskap om barnehage tilbudet og informasjon om hvorfor det er bra for barns utvikling. Det foreslås å banke på dører i områder med lav dekning. Foreninger som Bydelsmødrene kan hjelpe til med å nå ut. Siden det spesielt er i 1-2 årskullet at dekningen er lav kan det være hensiktsmessig å jobbe systematisk opp mot 2-åringer også.

Flere barnehager i området

Flere forslår at det bygges flere barnehager i Sletteløkka-Veitvet området, slik at avstand til barnehageplass ikke blir et hinder, særlig for de nesten 300 barna mellom 0 - 5 år som bor på Sletteløkka. I Krigsskolens barnehage, som er lokalisert i nærheten, har ansatte ved skolen hatt prioritet. Den skal også legges ned om relativt kort tid. Korttidsbarnehage ble foreslått for å revitalisere i nærområdet. Barnehagebuss kom også opp som et forslag.

Grupperettede tiltak

Det foreslås at det at det iverksettes tilpasset oppfølging av enkelte etniske grupper som familiesenteret erfarer er overrepresenterte blant de med sen barnehagestart. Det kan være i form av veiledningskurs på morsmål eller tilsvarende tiltak.

Opplæringstilbud og sosiale møteplasser for foreldre

Det foreslås å legge mer til rette for at foreldre kan møtes på dagtid mens barna er i barnehagen og dermed skape mer behov for barnehage tilbudet samtidig som foreldre får økt kompetansen. Møteplasser for sosialt samvær, kurs innen språk, arbeid eller oppveksttematikk kan være en løsning. Det ble foreslått at språkkurs burde være gratis for de som har barna i barnehage og har behov for kurs.

Sterkere innsats for sosial utjevning

Det er høye andeler barnehusholdninger med lavinntekt på Linderud og Veitvet. Det foreslås derfor å tilby billigere eller gratis heldagsplass og igjen se på muligheten for å innføre gratis kjernetid i alle barnehager i bydelen, for alle. Gratis kjernetid ble behovsprøvd i 2016.

Et forslag er også at barnehagene i større grad kan søke midler for å kjøpe inn vinterklær, sportsutstyr og liknende som barna som mangler utstyr kan bruke.

Sammendrag

Deltakelse i kvalitetsbarnehager er sosialt utjevnende og til tross for økning i barnehagedeltakelsen i Bjerke på bydelsnivå generelt og blant flerspråklige barn det siste tiåret, er det viktig å overvåke barnehagedekningen på grunnkrets nivå og ha kontinuerlig informasjonsarbeid ut mot befolkningen. God dialog med innbyggerne om kvaliteten i barnehagene om hva som skal til for at flere velger tidligere barnehagestart vil være viktig i arbeidet med økt rekruttering.

Hypotesene ble i stor grad bekreftet gjennom de kvalitative intervjuene og funn fra de faktiske erfaringene som barnehagene og ansatte på Bjerke familiesenter hadde. Økonomi som hovedårsak til sen barnehagestart ble ikke påpekt som hovedgrunn blant de intervjuede foreldrene, men det er viktig å få frem at de aller stilleste stemmene ikke er nådd gjennom denne undersøkelsen. Likevel er det viktige innspill om både hva som hindrer og fremmer barnehagedeltakelse. Dataene fra 2018 som er fordelt på 1-2 år og 3-5 år på grunnkrets nivå viser at barnehagedeltakelsen i den eldste gruppen er ganske høy, men i disse områdene er den spesielt lav blant 1-2 åringene. Dette stemmer med hypotesen om at mange familier synes det er for tidlig å starte før 3-årsalderen.

Undersøkelsen viser at kombinasjonen av flere årsaker kan være utløsende for sen barnehagestart. De som jobber tett på foreldre som tar dette valget og foreldre selv, foreslår derfor en rekke tiltak som kan bidra til å øke barnehagedekningen. Flere barnehageplasser i nærmiljøet der barnehagedekningen er lav, økt veiledning, god tilpasset informasjon på flere språk, systematisk arbeid overfor barn mellom 2-5 år uten plass, mer samarbeid internt mellom barnehage og helsestasjon viser veien for arbeidet videre for å øke barnehagedekningen i de undersøkte delområdene i Bjerke.

Vedlegg

Intervjuguide til ansatte i barnehagene og helsestasjonen

Intervjuguide til foreldre

Infobrev til foreldre